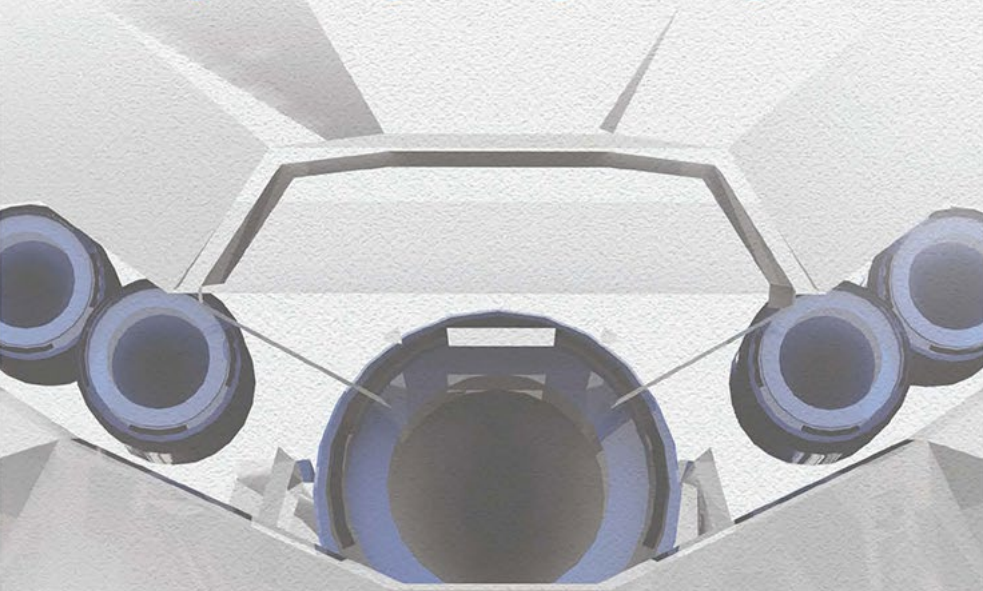

Autor fenomenálnej série Nadácia

ISAAC ASIMOV

ROBOTI ÚSVITU

ŠTVRTÁ KNIHA SÉRIE ROBOT

Ljndeni

Roboti úsvitu

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Isaac Asimov

Roboti úsvitu – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

ROBOTI ÚSVITU

ISAAC ASIMOV

**ROBOTI
ÚSVITU**

Z angličtiny preložil Patrick Frank

Ljndeni

*Venované Marvinovi Minskému
a Josephovi F. Engelbergerovi, ktorí
sú stelesnením teórie a praxe robotiky.*

OBSAH

1	BALEY	11
2	DANEEL	40
3	GISKARD	67
4	FASTOLFE	88
5	DANEEL A GISKARD	113
6	GLADIA	152
7	ZNOVA FASTOLFE	186
8	FASTOLFE A VASILIA	214
9	VASILIA	237
10	ZNOVA VASILIA	261
11	GREMIONIS	281
12	ZNOVA GREMIONIS	301
13	AMADIRO	328
14	ZNOVA AMADIRO	347
15	ZNOVA DANEEEL A GISKARD	378
16	ZNOVA GLADIA	403
17	PREDSEDA	419
18	ZNOVA PREDSEDA	447
19	ZNOVA BALEY	472

1

BALEY

1

Eliáš Baley sa utiahol do tieňa pod stromom a zamrmlal si: „Ja som to vedel! Potím sa!“

Zastal, vystrel sa, utrel si rukou pot z čela a trpkosť sa pozrel na to, akú ju má teraz mokru.

„Tak nerád sa potím!“ povedal všetkým a nikomu, akoby deklamoval nejaký kozmický zákon. Opäť sa zlostil na celý vesmír, že niečo také nevyhnutné vie byť zároveň také nepríjemné.

Človek sa nikdy nepotil (samozrejme, pokiaľ si to sám neželal) v meste, v ktorom sa prísne riadi teplota aj vlhkosť a kde nikdy nemusíte robiť nič, pri čom by vaša produkcia tepla prevýšila schopnosť okolia bezproblémovo ho od vás odoberať.

Hovorí sa tomu civilizácia.

Pozrel sa na pole s roztrúsenými mužmi aj ženami, ktorí viac či menej spadali pod jeho velenie. Väčšinou išlo o mladých krátko pred dvadsiatkou, našli sa však aj ľudia v strednom veku ako on. Nešikovne okopávali a vykonávali ďalšie práce, ktoré by nepomerne lepšie zvládli roboti, keby im neprikázali stáť bokom a nechať ľudí zanovito trénovať.

Na nebi boli mraky. Za jedným práve mizlo slnko. Eliáš neisto zdvihol zrak. Na jednej strane to znamenalo oslabenie páľavy (a následného potenia). Na druhej strane by však mohol hroziť dážď.

Práve to bol problém s pobytom pod holým nebom. Neustále ste sa pohybovali medzi samými nepríjemnými alternatívami.

Baley vždy žasol nad tým, ako vie nevelký mrak zastrieť slnko a vrhnúť tieň od obzoru po obzor, pritom však nechať zvyšok oblohy takmer celkom modrý.

Stál pod listnatou korunou stromu (slúžil mu ako primitívna náhrada steny a strechy s upokojujúco pevnou kôrou, o ktorú sa dá oprieť) a znova prešiel pohľadom po skupine, s ktorou raz týždenne chodil von bez ohľadu na počasie. Získavali stále ďalších a ďalších dobrovoľníkov. Už teraz ich bolo o poznanie viac ako tá hŕstka najodhodlanejších, s ktorou začínal. Mestská vláda toto podujatie síce priamo nepodporovala, no bola dosť benevolentná, aby mu ani nehádzala polená pod nohy.

Obzor po jeho pravici – na východe, ako odhadoval podľa odpoľudňajšieho slnka – sa vlnil kupolami mesta chrániacimi všetko, čo má v živote nejakú cenu. Okrem toho sa však odtiaľ blížila aj nepatrná bodka. Bola príďaleko na to, aby sa dalo rozoznať, čo presne to je.

Z pohybov a ďalších náznakov, príliš subtílnych na to, aby ich vedel opísať slovami, mu však bolo jasné, že pôjde o robota. Neprekvapilo ho to. Zemský povrch mimo miest bol doménou robotov, nie ľudí – ak neráta tú hŕstku, ktorá rovnako ako on sníva o hviezdach.

Automaticky obrátil zrak naspäť k rojkom s motykami a po jednom si ich prezeral. Každého poznal po mene. Všetci tu pracovali a učili sa znášať pobyt pod holým nebom, aby...

Odzadu sa zamračil a tlmene sa spýtal: „Kde je Bentley?“

Zozadu sa trocha zadychčane, no bujaro ozvalo: „Tu som, ocko.“

Prudko sa zvrchol. „To mi nerob, Ben!“

„Čo ako?“

„Nezakrádaj sa takto ku mne. Aj bez strašenia mám čo robiť, aby som tu vonku nestratil rozvahu.“

„Nechcel som ťa vystrašiť. Po tráve je ťažké chodiť tak, aby ťa všetci počuli. S tým sa nedá nič robiť... Ale nemyslíš si, že by si sa mal už vrátiť, ocko? Si vonku dve hodiny a mne sa zdá, že máš akurát tak dosť.“

„Prečo? Lebo mám štyridsaťpäť a ty si devätnástročný chuligán? Máš pocit, že by si mal dozerať na starého schátraneého fotra, čo?“

Ben prikývol. „Áno, tak nejako. Dobrá detektívna práca, to ti musím uznať. Tebe nič neunikne.“

Chlapec sa naširoko usmial. Tvár mal okrúhlu a oči plné života. Je v ňom mnoho z Jessie, pomyslel si Baley. Celá mama! Okrem toho mu však v tvári rozoznával aj trochu vlastnej rozvážnosti a bádateľstva.

Premýšľal dosť podobne ako jeho otec. Vedel sa zamračiť a správať tak vážne, že nebolo pochyb, po kom to má.

„Držím sa naozaj dobre,“ vyhlásil Eliáš.

„O tom nepochybujem, ocko. Si z nás najlepší, najmä keď vezmeme do úvahy...“

„Čo také?“

„No predsa vek! Okrem toho nezabúdam, že si to bol ty, kto s týmto celým začal. Lenže potom som ťa videl schovávať sa pod stromom a napadlo mi... No, že je toho možno na tvoj vek priveľa.“

„Ja ti dám vek!“ zvolal Baley. Robot, ktorý sa k nim blížil z mesta, bol už celkom blízko, no stále mu nepripadal dôležitý. Povedal: „Keď vonku praží slnko, má význam schovať sa občas do tieňa pod stromom. Musíme sa naučiť využívať prednosti pobytu pod holým nebom, ale aj riešiť ťažkosti, ktoré nám hrozia. No a slnko už zase vylieza spoza mraku.“

„To je pravda. Tak či onak, nechceš ísť dnu?“

„Ešte to tu nejaký čas vydržím. Raz do týždňa mám voľno a chcem ho stráviť vonku. Mám na to nárok. Je to jedno z privilégií C-sedmičky.“

„Teraz nejde o privilégia postavenia, ocko. Ide o to, aby si sa tu príliš nevyčerpal.“

„Cítim sa dobre. Ďakujem za opýtanie.“

„Jasné. A keď sa vrátiš domov, pôjdeš si rovno ľahnúť do zatemnenej spálne.“

„Prirodzená protilátka proti prílišnému svetlu.“

„A mama si robí starosti.“

„Tak nech! Neublíži jej to. Okrem toho, čo je zlé na tom, že si občas vyjdem von? Najhoršie tu aj tak je len potenie a na to si jednoducho musím zvyknúť. Nemôžem pred tým len tak utiecť. Keď som začínal, nedokázal som sem ani dôjsť z mesta bez toho, aby som sa musel zase vrátiť. A teraz? Len sa pozri, koľko tu máme ľudí a ako ďaleko viem zájsť. Zvládnem aj kopu práce. Vydržal by som ešte prinajmenšom hodinu. Bez problémov! Hovorím ti, Ben, aj mame by urobilo dobre, keby sa sem vybrala.“

„Mame? To akože fakt? Nesranduj!“

„Nesrandujem. Keď nadíde čas odletu, nemôžem letieť s vami, lebo mama to odmietne.“

„A ty jej za to budeš vďačný. Neklam sám seba, ocko. Ešte dlho sa to nestane – a ak nie si pristarý už teraz, tak potom budeš. Toto je dobrodružstvo pre mladých.“

„Vieš,“ povedal Baley a takmer pritom aj zaľal päsť, „tí tvoji ‚mladí‘ mi už poriadne lezú na nervy. Bol si vari niekedy mimo Zeme? Bol tam niektorý z tých tvojich mladých? Lebo ja áno! Pred dvomi rokmi! Nemal som pritom ani žiadnu aklimatizáciu... a prežil som.“

„Ja viem, ocko, ale bolo to len nakrátko, v rámci služobných povinností a starala sa o teba plne vyvinutá spoločnosť. Toto bude iné.“

„Bude to presne rovnaké,“ nástojil Baley tvrdohlavo, aj keď v duchu vedel, že nemá pravdu. „A do odletu to zase až toľko nepotrvá. Ak mi povolia cestu na Aururu, môžeme to rozbehnúť hoci aj hneď.“

„Na to zabudni. Tak skoro ti to povolenie nedajú.“

„Musíme to skúšať. Vláda nás nepustí bez schválenia zo strany Aurory. Je to najväčší a najsilnejší z vesmíranských svetov a čo povie...“

„To platí. Jasně. Už sme to preberali miliónkrát. Lenže na povolenie tam nemusíš ísť osobne. Máme predsa hyperpriestorové relé. Môžeš sa s nimi rozprávať aj od nás zo Zeme. Sám si to viackrát hovoril.“

„Lenže to nie je ono. Potrebujeme sa stretnúť osobne, zoči-voči – aj to som ti už mnohokrát hovoril.“

„Tak či onak,“ vyhlásil Ben, „zatiaľ na to nie sme pripravení.“

„Nie, lebo Zem nám nedá lode. Vesmírania by to urobili. Dali by nám ich aj s primeranou technickou pomocou.“

„Ty im tak veríš... Prečo by to robili? Odkedy sa začali s takou láskou pozeráť na pozemšťanov s krátkym životom?“

„Keby som sa s nimi porozprával...“

Ben sa zasmial. „No tak, ocko! Na Aururu chceš ísť kvôli tej žene. Chcel by si ju zase vidieť.“

Baley zvrátil obočie nad hlboko posadenými očami. „Žene? Jozafát, Ben, o čom to hovoríš?“

„No tak, ocko, len medzi nami – a máme ani slovo. Čo sa v skutočnosti odohralo s tou ženou na Solarii? Už mám dosť rokov. Môžeš mi to prezradiť.“

„S akou ženou na Solarii, dofrasa?“

„Ako sa na mňa môžeš len tak pozerat' a poprieť, že si sa zbližil so ženou, ktorú všetci videli v hypervlnovej dramati-
zácii? Gladia Delmarrová. To je tá žena!“

„Nič sa medzi nami nestalo, jasné? Už som ti minimálne tisíckrát povedal, že tá hypervlnová dráma je jeden veľký nezmysel. Ona tak nevyzerala, ja som tak nevyzeral, celé si to vymysleli a nakrútili, aj napriek mojím protestom, lebo vlád-
da si myslela, že to pred Vesmíranmi vykreslí Zem v dobrom svetle. A ty si daj pozor, nech ani slovom nič iné nenaznačíš pred mamou.“

„To by mi ani nenapadlo. Ale tá Gladia predsa len odišla na Auroru a teraz tam chceš ísť aj ty.“

„Naozaj naznačuješ, že dôvodom pre moje... JOZA-
FÁT!“

Syn zvedavo podvihol obočie. „Čo sa deje?“

„Ten robot, veď je to R. Geronimo!“

„Kto?“

„Náš služobný robot. Funguje ako poslík – a je tu vonku! Mám voľno a prijímač som celkom úmyselne nechal doma, aby sa ku mne nemali ako dostať. Je to privilégium C-sed-
mičky, lenže oni teraz posielajú robota!“

„Ako vieš, že ide po teba, ocko?“

„Na základe prepracovanej dedukcie. Po prvé, nik iný tu vonku nemá žiadne napojenie na policajný zbor. Po druhé, ten mizerný stroj smeruje rovno ku mne. Z toho dedukujem, že ide práve za mnou. Mal by som sa schovať za strom.“

„Strom nie je stena, ocko. Robot ho môže obísť.“

Hneď nato R. Geronimo zavolať: „Pán Baley, mám pre vás odkaz. Máte sa dostaviť do ústredia.“

Zastal, počkal a potom znova povedal: „Pán Baley, mám pre vás odkaz. Máte sa dostaviť do ústredia.“

„Počujem a rozumiem,“ vyhlásil Eliáš monotónne. Musel to povedať, inak by robot donekonečna opakoval to isté.

Zamračene si ho premeral. Bol to nový model, takže sa na človeka ponášal trochu viac ako jeho predchodcovia. Slávnostné vybalovanie a aktiváciu absolvoval len pred necelým mesiacom. Vláda sa neustále snažila urobiť niečo – čokoľvek –, čo by zvýšilo akceptáciu robotov zo strany obyvateľstva.

Mal sivastý povrch s matným lakom, ktorý bol na dotyk trochu mäkký, aby aspoň sčasti pripomínal kožu. Tvár sa mu takmer vôbec nemenila, no nepôsobila takým idiotským dojmom ako väčšina starších robotov. Z pohľadu mentálnych schopností bol však rovnako idiotský ako všetky ostatné.

Baley si na moment spomenul na R. Daneela Olivawa – vesmíranskeho robota, ktorý s ním riešil dva prípady, jeden na Zemi a druhý na Solarii. Naposledy s ním prišiel do kontaktu, keď sa Daneel chcel poradiť vo veci zrkadlového obrazu. Tento robot sa natoľko podobal ľuďom, že sa k nemu Eliáš dokázal stavať ako k priateľovi a ešte aj teraz mu vlastne chýbal. Keby boli všetci roboti takíto...

Povedal mu: „Mám voľno, chlapče. Nemusím sa dostaviť do ústredia.“

R. Geronimo na moment zmeravel a nepatrne sa mu rozochveli ruky. Baley mu to neušlo. Dobre si uvedomoval, že to znamená istú mieru konfliktu v robotových pozitronických trasách. Roboti musia poslúchať ľudí, je však celkom bežné, že im dvaja ľudia dajú celkom protichodné príkazy.

Nakoniec sa rozhodol a povedal: „Máte voľný deň, pane. Musíte sa dostaviť do ústredia.“

Bentley neisto hlesol: „Ak ťa tam chcú, ocko...“

Baley mykol plecom. „Nedaj sa oblafnúť, Ben. Keby ma tam naozaj potrebovali, tak by po mňa poslali uzavreté vozidlo

s ľudským šoférom. Oni však miesto toho vyslali robota, aby sem došiel pešo... a iritoval ma ich odkazmi.“

Bentley pokrútil hlavou. „To by som nepovedal, ocko. Nemôžu vedieť, kde presne si a ako dlho potrvá, kým ťa posol nájde. Na takú neistú misiu by asi neposielali človeka.“

„Áno? Tak sa pozrime, aké silné príkazy mu dali. R. Geronimo, vráť sa do ústredia a povedz im, že sa do práce dostavím zajtra o deväť nula nula.“ Príkro si ho premeral a prísne dodal: „Vráť sa do ústredia! To je rozkaz!“

Robot viditeľne zaváhal, potom sa odvrátil, urobil krok od nich, obrátil sa naspäť a pokúsil sa vrátiť k Baleyemu. Nakoniec ostal na mieste a celý vibroval.

Eliáš pochopil, o čo ide, a zamrmlal Benovi: „Asi tam fakt musím ísť. Jozafát!“

To, čo tohto robota momentálne sužovalo, sa v robotike nazývalo „ekvipotenciál protikladov druhej úrovne“. Druhý zákon robotiky nútil R. Geronima k poslušnosti, čo mu momentálne spôsobilo utrpenie dvoch podobne silných protichodných rozkazov. Všeobecne sa tomu hovorilo robotický blok alebo v skratke „roboblok“.

Robot sa pomaly obrátil. Jeho pôvodný rozkaz bol silnejší, nie však výrazne, a tak mal spomalený, rozmazaný hlas. „Pane, vraveli mi, že by ste mohli povedať niečo také. Ak sa to stane, mám vám povedať... ale len osamote...“

Baley stroho kývol na Bentleyho a ten neváhal. Dobre vedel, kedy je jeho otec rodičom a kedy policajtom. Okamžite sa vzdialil.

Baley sa na moment podráždene zahrával s myšlienkou posilniť svoj rozkaz a uvrhnúť robota do úplnej paralýzy, lenže tá by nepochybne vyústila do poškodenia, ktoré si vyžaduje pozitronickú analýzu a preprogramovanie. Náklady na

opravu by mu strhli z platu a celkovo by mohol prísť aj o celý ročný príjem.

Povedal: „Beriem svoj rozkaz naspäť. Čo si mi mal povedať?“

R. Geronimo odpovedal už celkom čistým hlasom: „Mám vám povedať, že vás tam potrebujú v súvislosti s Aurorou.“

Baley sa obrátil k synovi a zakričal: „Daj im ešte hodinu a potom ich vezmi naspäť do mesta. Ja musím ísť.“

Vykročil zlostnými, dlhými krokmi a podráždene sa spýtal robota: „Prečo si mi to nemohol povedať hneď? A prečo ťa nemohli naprogramovať tak, aby si prišiel autom a ušetril mi cestu?“

Sám však najlepšie vedel, prečo je to tak. Každá nehoda auta s robotickým šoférom by mohla vyvolať ďalšie protirobotické nepokoje.

Ani potom nespomalil. Museli prejsť dva kilometre, kým sa dostali do mesta a mohli sa pustiť hustou premávkou do policajného ústredia.

Aurora? Čo za krízu tam zase majú?

2

Trvalo mu pol hodiny, kým sa dostal ku vchodu do mesta a obrnil sa pred tým, čo ho tam čaká. Možno – azda – to teraz bude iné.

Dostal sa k predelu medzi vonkajškom a mestom, k stene medzi chaosom a civilizáciou. Položil ruku na signálnu doštičku a v stene sa začali otvárať skryté dvere. Ako zvyčajne, ani teraz nečakal, kým sa celkom otvoria, a vklzol dnu, len čo sa dalo. R. Geronimo šiel za ním.

Službukonajúci strážnik sa strhol ako vždy, keď prišiel niekto zvonka. Zakaždým mal rovnako neveriaci pohľad, rovnako drsne sa postavil do pozoru, rovnako obozretne presunul ruku k anihilátoru, rovnako neisto sa mračil.

Baley zachmúrene vytiahol preukaz a strážnik zasalutoval. Dvere sa zavreli... a bolo to presne také ako vždy.

Baley bol už zase vnútri. Zo všetkých strán ho obklopovali steny a mesto sa stalo celým jeho vesmírom. Znova sa ponoril do nekonečného, neutíchajúceho šumu a pachu ľudí a strojov, ktorý po chvíli celkom prestane vnímať. Obklopilo ho jemné nepriame umelé svetlo, ktoré sa vôbec nepodobalo na neistú a premenlivú žiaru pod holým nebom so zelenou, s hnedou, modrou a bielou, ktoré miestami naruší červená a žltá. Necítil tam žiadny chaotický vietor, horúčavu, zimu, nehrozil mu tam dážd. Miesto toho neustále vnímal tiché prúdenie vzduchu, vďaka ktorému je atmosféra vždy rovnako čerstvá. Ocitol sa v prostredí s tak dokonale namiešanou vlhkosťou a teplotou, že si ju ľudia nikdy celkom neuvedomia.

Vždy to tak bolo. Znova a znova akceptoval mesto ako rodné lono a vracal sa doň so šťastnou úľavou. Vedel, že ľudstvo musí toto lono opustiť, aby sa znova narodilo, tak prečo sa doň vždy tak nadšene ponára?

Bude to také už navždy? Naozaj to musí byť práve takéto, aj keď by mal viesť nespočetné zástupy z mesta aj Zeme k hviezdám? Nedopadne nakoniec tak, že sa doma môže cítiť len a len v meste?

Zaťal zuby. Nemalo význam o tom naprázdno špekulovať.

Opýtal sa robota: „Priviezli ťa sem služobným vozidlom, chlapče?“

„Áno, pane.“

„Kde je teraz?“

„Neviem, pane.“

Obrátil sa k strážnikovi. „Tohto robota sem priviezli pred dvomi hodinami. Čo sa stalo so služobným vozidlom, ktoré na to použili?“

„Ja som nastúpil do služby len pred hodinou, pán detektív.“

Vlastne bolo hlúpe pýtať sa ho na to. Šofér nemohol vedieť, ako dlho robotovi potrvá, kým ho nájde, a tak naňho určite nečakal. Na moment mal chuť zavolať, nech mu pošlú nové vozidlo, no vedel, že mu povedia, aby šiel radšej expresom – je to tak rýchlejšie.

Jediný dôvod, pre ktorý stále váhal, bola prítomnosť R. Geronima. Nechcel s ním cestovať expresom, na druhej strane však nemohol čakať, že sa robot sám bezpečne dopraví do ústredia cez mesto plné nepriateľských davov.

Nemal na výber. Komisár sa určite nechystal akokoľvek mu to zjednodušovať. Nepochybne je podráždený z toho, že podriadeného nezastihol, či už má voľno, alebo nie.

Preto len zavelil: „Ideme, chlapče.“

Mesto pokrývalo vyše päťtisíc štvorcových kilometrov a obsahovalo viac ako štyristo kilometrov expresných tratí so stovkami prípojov pre vyše dvadsať miliónov ľudí. Táto zložitá komunikačná sieť fungovala na ôsmich poschodiach a prepájala sa v stovkách viac či menej zložitých uzlov.

Od detektíva v civile sa očakávalo, že ich bude všetky poznať, a Eliáš to splňal. Keby ste ho so zaviazanými očami odviezli na ktorékoľvek miesto a prikázali mu dôjsť na nejaké iné, neomylnne by tam trafil.

Preto presne vedel, ako sa dostať do ústredia. Mohol si však vybrať z ôsmich rovnocenných trás a uvažoval, ktorá bude v tento denný čas najmenej frekventovaná.

Netrvalo mu to dlho. Zakrátko sa rozhodol a znova povedal: „Ideme, chlapče.“ Robot poslušne vykročil tesne za ním.

Nastúpili na jednu z prípojných tratí a Baley sa chytil tyče – bielej, hrejivej, jemne zdrsnenej, aby sa neklzala v dlani. Nechcel si sadať, nemali tam byť dlho. Robot čakal na jeho pokyn, kým sa chytil aj on. Pokojne mohol stáť aj bez držania – rovnováhu by nestratil –, no Eliáš nechcel riskovať, že ich od seba oddelia. Bol zaňho zodpovedný a chcel sa vyhnúť tomu, že od neho budú žiadať náhradu škody, ak sa robotovi ako mestskému majetku niečo stane.

Na palube bolo niekoľko ďalších ľudí, a ako sa dalo čakať, všetci sa zvedavo obzerali za robotom. Baley sa im jednému za druhým pozrel do očí. Vyžarovala z neho autorita a cestujúci sa vždy radšej odvrátili.

Znova kývol na robota a zoskočil z prípojnej trate. Práve išla okolo pásov a ten najbližší mal rovnakú rýchlosť ako ona, takže nebolo treba spomaľovať. Baley prešiel na ďalší a do tváre mu udrel prúd vzduchu, lebo ich už nechránil plastový štít.

S dávno naučenou ľahkosťou sa naklonil proti vetru a jednou rukou si pred ním chránil oči. Prebehol dolu na prestupnú križovatku a vyrazil k rýchlemu pásu, z ktorého sa nastupuje na expres.

Odkiaľsi sa k nemu doniesol tínedžerský výkrik: „Robot!“ Aj on býval kedysi mladý a presne vedel, čo bude nasledovať. Prirúčia sa k nim dvaja, traja, možno aj piati tínedžeri a jeden z nich robota potkne, takže sa s rachotom zvalí na pás. Keby ho pritom niekto chytil, pred priestupkovou komisiou bude tvrdiť, že doňho ten robot vrazil a že takéto stroje predstavujú na pásoch nebezpečenstvo pre bezbrannú verejnosť. Nepochybne by ho pustili bez pokuty.

Robot sa nesmel brániť pri útoku ani vypovedať na pojednávaní.

Baley sa niekoľkými šikovnými presunmi dostal medzi mladíkov a R. Geronima. Preskočil na rýchlejší pás, zdvihol ruku, akoby si pomáhal udržať rovnováhu, a najbližší tínedžer sa nevedojak ocitol na pomalšom, na ktorý nebol pripravený. S urazeným „Hej!“ sa naň zosypal ako mech zemiakov. Ostatní zastali, rýchlo zhodnotili situáciu a pobrali sa kadeľahšie.

Eliáš zavelil: „Do expresu, chlapče!“

R. Geronimo na moment zaváhal. Roboti nemali dovolené jazdiť expresom bez dozoru, no Baleyho príkaz bol jasný a silný, tak ho poslúchol. Eliáš nastúpil hneď po ňom, čím mu uľavil od tlaku v pozitronových dráhach.

Svižne sa pretlačil cez stojaci dav. Robota nútil kráčať pred sebou, kým sa neocitli na menej prepchatom druhom podlaží. Tam sa chytil tyče, jednou nohou pevne pritlačil R. Geronimovo chodidlo a zamračene odbil všetky skúmaivé pohľady.

O pätnásť a pol kilometra neskôr sa dostali najbližšie k policajnému ústrediu a vystúpili z expresu. Robot sa stále držal hneď vedľa detektíva. Celou cestou sa ho nik ani nedotkol, nietožeby ho ešte aj poškrabal či inak poškodil. Eliáš ho odovzdal na recepcii a prevzal si zaňho príjemku. Poctivo skontroloval, či je na nej uvedený dátum, čas aj robotovo výrobné číslo, a uložil si ju do peňaženky. Pred odchodom ešte skontroluje, či to všetko zaznamenali aj do počítača.

No a teraz už bol čas na návštevu u komisára – a toho, žiaľ, dobre poznal. Každé pochybenie z Baleyho strany by znamenalo okamžité zníženie jeho klasifikácie. Bol to drsný nadriadený, tento komisár. Jeho minulé úspechy bral ako osobnú urážku.

3

Komisár sa volal Wilson Roth. Vo funkcii bol dva a pol roka od chvíle, keď utíchol rozruch okolo vraždy Vesmírana a Julius Enderby mohol bezpečne rezignovať.

Baley sa s tou zmenou nikdy celkom nezmieryl. Julius bol aj napriek všetkým nedostatkom nielen nadriadený, ale aj priateľ, zatiaľ čo Roth bol len a len komisár. Dokonca ani nepochádzal z mesta, aspoň nie z tohto. Zohnali ho v nejakom inom.

Nebol mimoriadne vysoký ani nezvyčajne tučný. Mal však veľkú hlavu a krk, ktorý sa mu večne nakláňal trochu dopredu. Vďaka tomu vyzeral ťažký: človek s ťažkým telom a ešte ťažšou hlavou. Dokonca aj viečka mal ťažké, takže mu napoly zakrývali oči.

Jeho postoj by ste si ľahko pomýlili s ospalosťou, to by však bola chyba. Nikdy mu nič neuniklo. Baley na to prišiel krátko po tom, ako sa stal jeho šéfom. Nerobil si žiadne ilúzie o tom, že by ho ten človek mohol mať rád, a on sám ho priam neznášal.

Roth neznal nazlostene, no z jeho slov rozhodne nevyžarovalo žiadne potešenie. „Prečo je také ťažké vás nájsť, Baley?“ opýtal sa.

Eliáš opatrným tónom s primeranou dávkou rešpektu odpovedal: „Mám voľno, pán komisár.“

„Áno. Je to jedno z privilégií vašej klasifikácie. Ale počuli ste už o prijímačoch? O zariadení na prijímanie oficiálnych správ? Do služby vás môžeme povolať aj počas voľna.“

„To viem veľmi dobre, pán komisár, ale už neplatia žiadne predpisy, čo sa týka nosenia prijímača. S každým policajtom sa dá skontaktovať aj bez neho.“

„V meste áno, ale vy ste boli vonku, nemám pravdu?“

„Máte, pán komisár. Bol som vonku. Predpisy neurčujú, že by som tam musel nosiť aj prijímač.“

„Schovávate sa za paragrafové znenie, však, Baley?“

„Áno, pán komisár,“ pritakal Eliáš pokojne.

Komisár vstal, aby vynikla jeho mocná a mierne hrozivá postava, a sadol si na hranu stola. Okno, ktoré dal do kancelárie nainštalovať Enderby, už dávno zamurovali a premaľovali. V takto uzavretej (a oveľa hrejivejšej aj pohodlnejšej) miestnosti vyzeral o to väčší.

Bez zdvihnutia hlasu povedal: „Myslím, že sa spoliehate na vďaku Zeme, Baley.“

„Spolieham sa na to, že robím svoju prácu, pán komisár. Na to, že ju vykonávam čo najlepšie a v súlade so všetkými predpismi aj nariadeniami.“

„A v prípade, že ich obchádzate, sa spoľahnete na vďaku Zeme.“

Na to už nič nepovedal.

Komisár pokračoval: „Všeobecne sa uznáva, že pri vyšetrovaní Sartonovej vraždy pred tromi rokmi ste sa zachovali celkom správne.“

„Ďakujem, pán komisár,“ povedal Baley. „Pokiaľ viem, následkom toho zrušili Kozmopolis.“

„Presne tak, na veľké potešenie Zeme a jej obyvateľov. Všeobecne sa tiež uznáva, že aj vaše vyšetrovanie na Solarii pred dvomi rokmi sa celkom vydarilo, čo – kým mi to pripomeniete sám – malo za následok revíziu obchodných zmlúv s vesmíranskými svetmi, zasa len v prospech Zeme.“

„To všetko je v oficiálnych záznamoch, pán komisár.“

„A vy z toho všetkého vychádzate ako hrdina.“

„Nič také o sebe netvrdím, pán komisár.“

„Zakaždým vás za ten úspech povýšili. Podľa udalostí na Solarii dokonca nakrútili hypervlnovú drámu.“

„Urobili to bez môjho dovoľenia a proti mojej vôli, pán komisár.“

„Tak či onak z toho vychádzate ako hrdina.“

Baley iba pokrčil plecami.

Komisár chvíľu čakal, čo na to povie, a keď sa nedočkal, dodal: „Lenže za posledné dva roky ste nedosiahli nič mimoriadne.“

„Pre Zem je prirodzené pýtať sa, čo som pre ňu urobil v celkovom ohľade.“

„Nepochybne. Určite to tak je. Zem si uvedomuje, že ste lídrom novej módy chodenia von, mimo mesta, babrania sa v hline a predstierania, že ste roboti.“

„Je to dovolené.“

„Nie všetko dovolené je zároveň aj obdivuhodné. Nedá sa vylúčiť, že v očiach ľudí ste skôr čudák ako hrdina.“

„Možno som taký aj vo vlastných očiach,“ pripustil Eliáš.

„Verejnosť má bolestne krátku pamäť. Hrdinstvo sa v nej vo vašom prípade nahrádza čudáctvom, takže vás každá, aj najmenšia chyba môže dostať do vážnych problémov. Reputácia, na ktorú sa spoliehate...“

„Pri všetkej úcte, pán komisár, ja sa na ňu nespolieham.“

„Tak reputácia, o ktorej si polícia myslí, že sa na ňu spoliehate,“ opravil sa Roth, „vás nezachráni, rovnako ako vás nezachránim ani ja.“

Na Baleyho vážnej tvári sa mihol náznak úsmevu. „Ani by som nechcel, aby ste svoje postavenie riskovali pre márnny pokus o moju záchranu, pán komisár.“

Roth pokrčil plecami a vystrúhal úsmev, ktorý bol rovnako nejasný ako letný. „To vás skutočne nemusí trápiť.“

„Prečo mi to teda celé hovoríte, pán komisár?“

„Aby som vás varoval. Nesnažím sa vás zničiť, viete? Preto vás radšej varujem, ale iba raz, jasné? Zapojíte sa do ne-

smierne delikátnej záležitosti, v ktorej sa dajú ľahko robiť chyby, a ja vás varujem, aby ste žiadnu nespravili.“ Na tvári sa mu objavil úsmev, ktorý jasne hovoril, čo tým myslí.

Baley naň nereagoval. Miesto toho sa opýtal: „Môžete mi povedať, o akú delikátnu záležitosť ide?“

„To neviem.“

„Týka sa Aurory?“

„R. Geronimo dostal príkaz povedať vám, že áno, ja o tom však nemám žiadnu vedomosť.“

„Tak ako viete, že ide o delikátnu záležitosť, pán komisár?“

„No tak, Baley! Ste predsa vyšetrovateľ. Čo podľa vás privádza do mesta dôležitú osobu z ministerstva spravodlivosti Zeme, keď vás mohli požiadať, aby ste sa dostavili do Washingtonu ako pri tom solarijskom incidente pred dvomi rokmi? A čo podľa vás núti túto vysokopostavenú osobu netrpezlivo sa mračiť nad skutočnosťou, že vás nevieme okamžite kontaktovať? Vaše rozhodnutie ostať mimo dosahu bola chyba, za ktorú ja osobne nenesiem absolútne žiadnu zodpovednosť. Možno nie je fatálna, no rozhodne ste vykročili nesprávnou nohou.“

„Pritom ma však ešte viac zdržiavate,“ mračil sa detektív.

„Ani nie. Osoba z ministerstva si momentálne dopriava ľahké občerstvenie – veď viete, je to jedna z výhod pracovníkov ústredných štátnych orgánov. Príde, keď s tým skončí. Správu o vašom príchode sme jej odoslali, takže ostáva len čakať, čo aj práve robíme.“

Baley čakal. Od začiatku vedel, že tá hypervlnová dráma, ktorú nakrútili proti jeho vôli, síce zlepšila postavenie Zeme v očiach Vesmíranov, no úplne zničila jeho povest' v policajnom zbore. Vykreslila ho v trojrozmernom zobrazení voči dvojrozmernej organizácii, a to z neho spravilo človeka na odstrel.

Dostal vyššiu klasifikáciu s lepšími výhodami, no aj to len zvýšilo nepriateľský postoj v zbere. Čím vyššie stúpala, tým tvrdší mal byť jeho pád.

Ak spraví chybu...

4

Osoba z ministerstva spravodlivosti vošla do kancelárie, le-
dabolo sa obzrela, prešla za Rothov stôl a posadila sa do jeho
kresla. Mala vyššie postavenie a podľa toho sa aj správala.
Roth pri nej jednoznačne hral druhé husle.

Baley ostal stáť a zo všetkých síl sa snažil nedať najavo
prekvapenie.

Roth vravel, že ho chce varovať, no v skutočnosti to ne-
urobil. Veľmi opatrne volil slová, aby mu ničím nevyzradil
to najdôležitejšie.

Tá vysokopostavená osoba bola žena.

Neexistoval dôvod, prečo by nemohla byť. Žena sa moh-
la stať aj generálnou tajomníčkou, keď už na to príde. Aj
v polícii sa vyskytovali ženy, niektoré dokonca s hodnosťou
kapitánky.

Išlo len o to, že bez varovania to nik len tak nečakal. V de-
jinách sa vyskytli časy, za ktorých ženy vo veľkom vstupovali
do štátnych služieb. Baley to vedel – štúdium histórie bolo
jeho hobby. Teraz však taký čas nebol.

Tá žena bola dosť vysoká a sedela strnulo. Jej uniforma sa
veľmi nelíšila od mužskej, rovnako ako ani vlasy či tvár bez
výrazne ženského mejkapu. Jej pohlavie prezrádzali najmä
prsia, ktoré sa pod uniformou nijako nesnažila zamaskovať.

Mala po štyridsiatke a jej tvár s pravidelnými rysmi vy-
zerala ako tesaná z kameňa. Vyžarovala z nej príťažlivosť

ženy v strednom veku, ktorá ešte nemá vo vlasoch ani náznak sivej.

Povedala: „Vy ste detektív v civile Eliáš Baley s klasifikáciou C-sedem.“

Neznelo to ako otázka, no Baley aj tak odpovedal: „Áno, madam.“

„Ja som štátna tajomníčka Lavinia Demacheková. Musím povedať, že nevyzeráte ako v tej hypervlnovej dráme.“

To počúval vždy a od všetkých. „Nemohli ma v nej zobrazíť celkom verne, lebo by nemala sledovanosť, madam,“ zareagoval sucho.

„Tým si nie som istá. Vyzeráte silnejší ako ten herec s detskou tváričkou, čo vás hral.“

Na sekundu či dve zaváhal a potom sa rozhodol, že to riskne – alebo tomu jednoducho neodolal. S vážnou tvárou vyhlásil: „Máte vyberaný vkus, madam.“

Zasmiala sa a on si nenápadne vydýchol. Povedala mu: „Aj ja si to o sebe rada myslím. Ale teraz mi povedzte, prečo ste ma nechali čakať.“

„Nebol som informovaný, že máte prísť, madam, a mal som voľno.“

„Ktoré rád trávite vonku, pokiaľ viem.“

„Áno, madam.“

„Ste jeden z tých čudákov, povedala by som, keby som nemala taký vycibrený vkus. Keďže ho mám, tak sa spýtam, či ste jedným z tých nadšencov.“

„Áno, madam.“

„Chystáte sa jedného dňa emigrovať na nové svety v divočine galaxie?“

„Možno nie priamo ja, madam. Možno na to budem pristarý, ale...“

„Koľko máte rokov?“

„Štyridsaťpäť, madam.“

„Nuž, aj na to vyzeráte. Čírou náhodou mám štyridsaťpäť aj ja.“

„Vy na to nevyzeráte, madam.“

„Vyzerám staršia alebo mladšia?“ Znova sa zasmiala a vyhlásila: „Ale dosť bolo zábavy. Chcete naznačiť, že som na priekopníčku pristará?“

„Nik z našej spoločnosti nemôže byť priekopníkom bez tréningu pod holým nebom, madam, a ten najlepšie zaberá na mladých. Dúfam, že aspoň môj syn raz uvidí nový svet.“

„Naozaj? Musíte predsa vedieť, že galaxia patrí Vesmíranom.“

„Ich svetov je len päťdesiat, madam. V galaxii sú milióny obývatelných planét – alebo takých, ktoré sa na obývateľné dajú premeniť – bez akéhokoľvek inteligentného života.“

„Áno, ale žiadna loď zo Zeme neodletí bez povolenia Vesmíranov.“

„Takéto povolenie sa dá získať, madam.“

„Nezdieľam váš optimizmus, pán detektív.“

„Hovoril som s Vesmírani, ktorí...“

„Viem o tom,“ nenechala ho dopovedať Demacheková. „Mojím nadriadeným je Albert Minnim, ktorý vás pred dvomi rokmi vyslal na Solariu.“ Dovolila si nenápadný náznak úsmevu. „Pokiaľ si dobre pamätám, v tej hypervlnovej dráme ho hral herec, ktorý sa naňho dosť výrazne podobá. Ak ma pamäť neklame, nebol z toho ani trocha nadšený.“

Baley radšej zmenil tému. „Štátneho tajomníka Minnima som žiadal...“

„Medzičasom ho povýšili.“

Veľmi dobre chápal, aké dôležité sú v mocenskej hierarchii označenia jednotlivých postavení, a tak sa spýtal: „Aký má teraz titul, madam?“

„Je z neho námestník.“

„Ďakujem. Námestníka Minnima som v tejto veci žiadal o povolenie na návštevu Aurory.“

„Kedy?“

„Relatívne krátko po návrate zo Solarie. Odvtedy som tú žiadosť dvakrát zopakoval.“

„A neprišla vám kladná odpoveď?“

„Nie, madam.“

„Prekvapuje vás to?“

„Sklamalo ma to, madam.“

„Nemalo to význam.“ Trocha sa od neho odtiahla. „Naše vzťahy s vesmíranskými svetmi sú veľmi napäté. Možno máte pocit, že vaše dva úspechy pri vyšetrovaní ich uvoľnili – a nemýlite sa. Ani tá príšerná hypervlnová dramatizácia nebola na škodu. Celkové uvoľnenie však predstavuje len toľko,“ rozťahla palec a ukazovák, aby medzi nimi ostala úzka medzera, „z toľkého.“ Naširoko rozťahla ruky.

„Za daných okolností,“ pokračovala, „vám sotva môžeme dovoliť cestu na Auroru – najdôležitejší vesmíranský svet – lebo hrozí, že tam urobíte niečo, čo vyvolá medzihviezdne napätie.“

Baley sa jej pozrel do očí. „Bol som na Solarii a nijaké škody som nenapáchal. Práve naopak...“

„Áno, viem, ale tam ste boli na žiadosť Vesmíranov, čo je na parseky ďaleko od pobytu na našu vlastnú žiadosť. To musíte chápať aj vy.“

Eliáš už radšej nič nevravel.

Demacheková si tlmene odfrkla na znak toho, že ju tým rozhodne neprekvapil, a pokračovala: „Odkedy ste podali svoje žiadosti – a pán námestník ich veľmi rozumne ignoroval –, sa situácia ešte zhoršila. Najmarkantnejšie je to za posledný mesiac.“

„Preto ste si ma predvolali, madam?“

„Začínate byť netrpezlivý, pán detektív?“ opýtala sa sarkasticky, ako to dokáže len nadriadená osoba. „Snažite sa mi naznačiť, že mám prejsť k veci?“

„Nie, madam.“

„Ale isteže áno. A prečo nie? Niekedy viem rozprávať zdlhávo. Takže prejdem k veci a spýtam sa vás, či sa poznáte s doktorom Hanom Fastolfom.“

Baley opatrne volil slová: „Raz som sa s ním stretol. Bolo to pred necelými tromi rokmi v bývalom Kozmopolise.“

„Pokiaľ viem, celkom ste si sadli.“

„Bol priateľský – na Vesmírana.“

Opäť si ticho odfrkla. „To si viem predstaviť. Uvedomujete si, že v posledných dvoch rokoch predstavuje dôležitú politickú silu na Aurore?“

„Počul som, že je vo vláde. Spomínal to... jeden môj bývalý partner.“

„Myslíte R. Daneela Olivawa, svojho robotického priateľa?“

„Je to môj bývalý partner, madam.“

Hovoril o tom pri riešení toho problému s dvomi matematikmi na vesmíranskej lodi?“

„Áno, madam,“ prikývol.

„Sme priebežne informovaní, viete? Doktor Han Fastolfe je už dva roky pravdepodobne najdôležitejšou osobnosťou aurorskej vlády s extrémnym vplyvom na ich snem. Dokonca sa o ňom hovorí ako o budúcom predsedovi. Viete, predseda je na Aurore v podstate najvyšším šéfom výkonnej moci.“

Baley povedal: „Áno, madam,“ a uvažoval, kedy sa konečne dostanú k tej mimoriadne dôležitej záležitosti, o ktorej hovoril komisár.

Demacheková sa stále nikam neponáhľala. Povedala: „Fastolfe je umiernený alebo to aspoň o sebe tvrdí. Má pocit, že Aurora – a vesmírské svety vo všeobecnosti – zašla príďaleko jedným smerom, tak ako si vy myslíte, že Zem zašla príďaleko tým druhým. Rád by sa vrátil k menšej odkázanosti na robotov, k rýchlejšiemu striedaniu generácií a spojenectvu, či dokonca priateľstvu so Zemou. My ho, prirodzene, podporujeme, ale len veľmi diskkrétne. Keby sme svoju náklonnosť dali najavo príliš otvorene, mohla by preňho byť bozkom smrti.“

Baley povedal: „Som presvedčený, že náš prieskum a osídľovanie nových svetov by podporil.“

Spojila si ruky a oprela si bradu o prsty. „Myslíte si, že reprezentuje verejnú mienku na vesmírskych svetoch?“

„To neviem, madam.“

„Žiaľ, nereprezentuje ju. Jeho podporovatelia sú len veľmi vlašni, zato jeho odporcovia prekypujú presvedčením a je ich obrovské množstvo. Takto vysoko sa dopracoval len vďaka svojim politickým schopnostiam a osobnej charizme. Samozrejme, jeho najväčšou slabinou sú práve sympatie voči Zemi. Neustále sa používajú proti nemu a ovplyvňujú mnohých, ktorí by s ním inak vo všetkom súhlasili. Keby sme vás poslali na Auroru, každá vaša chyba by mohla posilniť protizemské hnutie, a tým možno aj fatálne oslabiť jeho samého. Zem si takéto riziko jednoducho nemôže dovoliť.“

„Aha,“ zamrmlal Baley.

„Lenže Fastolfe je ochotný ho podstúpiť. To on zariadil, aby vás poslali na Solariu v čase, keď sa jeho politická kariéra ešte len rozbiehala a bol mimoriadne zraniteľný. Vtedy mohol prísť len o vlastnú moc, zatiaľ čo dnes musíme brať zreteľ na vyše osem miliárd ľudí na Zemi. Preto je súčasná politická situácia priam neznesiteľne krehká.“

Potom už nič nepovedala, kým sa Baley napokon nespýtal: „O akej situácii to presne hovoríte, madam?“

„Zdá sa,“ povedala mu, „že Fastolfe sa zaplietol do vážneho a bezprecedentného škandálu. Ak si nedá pozor, jeho politická kariéra v priebehu niekoľkých týždňov s veľkou pravdepodobnosťou skrachuje. Ak sa zachová priam nadľudsky šikovne, mohol by to ustáť na pár mesiacov. Skôr či neskôr však na Aurore prestane figurovať ako vplyvná politická osobnosť. Čo by bola katastrofa aj pre Zem, chápete?“

„Smiem sa opýtať, o čo presne ide? O korupciu? Vlastizradu?“

„Nič také malé. Jeho osobnú integritu sa neodvažujú spochybniť ani jeho najväčší nepriatelia.“

„Tak trebárs nejaký zločin z vášne? Vraždu?“

„Nie celkom.“

„Teraz vám nerozumiem, madam.“

„Na Aurore žijú nielen ľudia, pán detektív, ale aj roboti. Väčšina z nich je ako tí naši, len s trochu lepšou technikou. Nájde sa však aj niekoľko takých, ktorí sú na nerozoznanie od ľudí.“

Baley prikývol. „To veľmi dobre viem.“

„Predpokladám, že zničenie takéhoto robota by nebola vražda v pravom zmysle slova.“

Naklonil sa k nej a vyvalil oči. Skríkol: „Jozafát, ženská, prestaňte sa tu so mnou zahrávať! Hovoríte, že doktor Fastolfe zabil R. Daneela?“

Komisár vyskočil na nohy a chystal sa vrhnúť na detektíva, no štátna tajomníčka ho rázne zastavila. Nezdalo sa, že by ju to akokoľvek vyviedlo z miery.

Miesto neho sa obrátila k detektívovi. „Za daných okolností som ochotná prehladiť aj takéto neslušné správanie, pán Baley. Nie, R. Daneela nikto nezabil. Nie je jediným ro-

botom tohto druhu na Aurore. Zabili iného, nie jeho, a aj to len v prenesenom zmysle. Aby som bola presnejšia, úplne mu zničili myseľ. Ocitol sa v trvalom a nezvratnom robobloku.“

Baley sa opýtal: „A obviňujú z toho doktora Fastolfa?“

„Nepriatelia sa to naňho snažia hodiť. Sú to extrémisti, ktorí by chceli, aby galaxia patrila len Vesmíranom a pozemšťania by sa z vesmíru takpovediac celkom vyparili. Keby sa im v najbližších týždňoch podarilo vmanévrovať Auroru do nových volieb, nepochybne by ovládli jej najvyššie orgány... s nepredstaviteľnými dôsledkami.“

„Ale prečo je ten roboblok taký dôležitý? Nerozumiem tomu.“

„Ani ja si nie som istá,“ pripustila Demacheková. „Nebudem predstierať, že rozumiem aurorskej politike. Predpokladám však, že roboti, ktorí sú na nerozoznanie od ľudí, nejakým spôsobom figurujú v plánoch extrémistov, takže zničenie jedného z nich vyvolalo vlnu pohoršenia.“ Ohrnula nad tým nos. „Ich politika ma dosť mátie, a keby som sa ju pokúsila interpretovať, len by som vás zbytočne zavádzala.“

Baley sa snažil pod jej zdanlivo vyrovnaným pohľadom ovládať. Tlmene sa pýtal: „Prečo som tu?“

„Ste tu kvôli Fastolfovi. Raz ste už na iný svet putovali a úspešne tam vyriešili vraždu. Teraz pôjdete na Auroru a zistíte, kto je zodpovedný za ten roboblok. Fastolfe je presvedčený, že ste jediný, kto dokáže extrémistom zmariť plány.“

„Ale ja nie som robotik a o Aurore neviem nič...“

„Ani o Solarii ste nič nevedeli, a ako dobre ste to zvládli! Pointa je v tom, Baley, že aj my by sme rovnako ako Fastolfe veľmi radi vedeli, čo sa tam v skutočnosti stalo. Nechceme, aby to Fastolfa zničilo. Jeho pád by Zem vystavil takým nepriateľským skutkom zo strany extrémistov, aké sme ešte nikdy nezažili. To rozhodne nechceme.“

„Ale ja si to nemôžem vziať na zodpovednosť, madam. Tá úloha je...“

„Takmer nemožná. Uvedomujeme si to, nemáme však na výber. Fastolfe na tom trvá a jeho slovo je aspoň nateraz slovom celej aurorskej vlády. Ak by ste tam odmietli ísť alebo by sme vás tam odmietli pustiť, čelili by sme zlosti Aurorčanov. Ak tam pôjdete a úspešne to vyriešite, zachráni nás to a vy dostanete primeranú odmenu.“

„A ak tam pôjdem a neuspem?“

„V tom prípade urobíme, čo sa dá, aby vina padla na vás, a nie na Zem.“

„Inak povedané, papalášom sa nič nestane.“

Demacheková vyhlásila: „Jemnejšie by sa dalo povedať, že vás predhodíme vlkom v nádeji, že za to nebude priveľmi trpieť celá Zem. Jeden človek nie je vysokou cenou za celú planétu.“

„Ja by som povedal, že ma tam čaká neodvratné zlyhanie, a preto bude lepšie vôbec tam necestovať.“

„Na to máte priveľa rozumu,“ zavrhla to jemne. „Aurora si vás vyžiadala a to sa nedá len tak odmietnuť. Koniec koncov, predstavte si, že tam uspejete. Ani taká možnosť sa nedá vylúčiť. Fastolfe vám potom bude hlboko zaviazaný a môže pre vás urobiť nepomerne viac než za akýchkoľvek iných okolností. Vari to nestojí za riziko, hoci aj veľké? Ak aj máte malú šancu na úspech, ak tam nepôjdete, bude ešte menšia – nulová. Premýšľajte nad tým, Baley, ale nie príliš dlho, prosím.“

Chvíľu nespokojne stískal pery, potom si však naplno uvedomil, že nemá na výber, a spýtal sa: „Koľko mám času do plánovaného...“

Demacheková ho prerušila pokojným, no ráznym: „No tak! Vari som vám dosť jasne nevysvetlila, že nemáme na vý-